

II.

M. Thomas Knudsen i Hygum.

Spørge vi, hvem der var den første, der optraadte som Forkynder af den lutherske Lære i Sønderjylland, da ville vi ved at raadspørge vore almindelige kirkehistoriske Værker

og ved at sammenligne Tidsangivelserne, komme til det Resultat, at Præsten Thomas Knudsen i Hygum skulde have været den første. Pontoppidan beretter nemlig, at denne Mand som Præst i Hygum 1520 forlod den papistiske Lære og gik over til den lutherske ¹⁾; han henviser derhos til Lyscanders Bog »de Scriptoribus Danicis«, med Bemærkning om, at Th. Knudsens Overgang dør henføres til 1521. Denne Efterretning er senere gaaet over i Münters Reformationshistorie ²⁾ og i flere andre Skrifter, blandt andre ogsaa i den nyeste Fremstilling af Reformationen i Slesvig af Carstens (i Nordalbingische Studien II, 154). Da nu Thomas Knudsen tillige var agtet af sin Samtid som en hæderlig Præst og som Psalmedigter, og da han var Fader til den bekjendte Psalmedigter og Psalmesamler M. Hans Thomesen, kunde han vel fortjene, at man opsøgte, hvad der lader sig samle om ham, selv om det skulde vise sig, at Pontoppidans Efterretning ikke er saa ganske paalidelig, hvad den rigtignok ikke er og ikke kan være, hvad Tidsangivelsen angaar.

Et af de bedste Bidrag til at bestemme, naar Thom. Knudsen kan være optraadt som Forkynder af den lutherske Lære, finde vi i hans Søns, M. Hans Thomesens, Fortale til hans Psalmebog (dateret 10 August 1569). I det han nemlig her beretter om sit Arbejde med at »hjælpe og forbedre« den danske Psalmebog, føjer han til: »Og dertil hjalp mig min kjære Fader, Mester Thomas Knudsen, som udi 44 Aar haver prædiket, og endnu i sit 66de Aar prædiker, Gud ske Lov, Jesu Christi rene Evangelium udi min Fødeby Hygum ved Ribe« ³⁾. Heraf kan man altsaa regne sig til, at Thom. Knudsen er født 1503, og at han har været Evangeliets Forkynder siden 1525. Pontoppidans Angivelse maa altsaa ved Sammenligning med denne Efter-

¹⁾ Ann. eccl. Dan. II, 770. Jfr. Marm. Dan. I, 78.

²⁾ I, 348.

³⁾ Brandt og Helveg, Den danske Psalmedigtning. II, xv.

retning forkastes; og efterser man den af Pontoppidan paaberaabte Hjemmel hos Lyscander, da indeholder idetmindste Westphalens Udgave af Skriftet »De script. Dan.« ingen Tidsangivelse, men vel derimod en varm Lovtale over Thom. Knudsen, som jeg her vil meddele ¹⁾:

»Thomas Canuti, artium liberalium Magister, Ecclesiæ Hygomensis in vicinia Riparum Phundusiorum Presbiter, clariss. M. Joh. Thomæ, Pastoris et Præpositi Hafniensis, pater, Vir in divinis scripturis egregie doctus, et in secularibus literis bene versatus, ecclesiam Papisticam, in quo educatus, deseruit et in Lutheri castris strenue militavit, ingenio et moribus insignis, Rhetor et Poeta elegantissimus, scripsit: Psalmos varios in usum Ecclesiarum Reformatarum; quorum adhuc maxima pars reservatur in Psalterio Mag. Joh. Thomæ«.

Af M. Hans Thomesens Angivelse skulde man antage, at hans Fader siden 1525 havde været Præst i Hygum; men at dette dog ikke kan være Meningen, ses deraf, at Thom. Knudsen selv i et Brev omtaler, at han 1526 var Præst i Rødding og Skrage ²⁾; men klarest fremgaar det dog af Biskop Iver Munks Kollats, hvorved han overdrager Hr. Thom. Knudsen S. Laurentii Kirke i Hygum, der var ledig ved en vis Lavrids Jydes Afstaaelse, thi den er dateret Ribe den 8 April 1527. Dette Brev, hvoraf en gammel Afskrift endnu er bevaret, lyder saaledes ³⁾:

Juarus Munck, Dei gratia Episcopus Ripensis, dilecto nobis in Christo filio Domino Thomæ Chanuti, nostræ diocæsis presbitero, paternum affectum in Domino, cum salute. Tuæ probitatis ac virtutum merita, quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos sollicitant et inducunt, vt personam tuam prosequamur fauore gratiæ specialis. Quapropter ecclesiam parochialem beati Laurentij Martiris

¹⁾ Westphalen, Monumenta inedita, III, 485.

²⁾ Rhode, Samlinger til Haderslev-Amts Beskrivelse, S. 446.

³⁾ Afskrift i Geh.-Ark. Topogr. Saml.

in Hygom, ad præsens de iure et facto, per et post liberam dimissionem cuiusdam Domini Laurentij Jucis, vacantem, cum omni plenitudine iuris sacerdotalis, tibi in nomine Domini conferimus per præsentem, teque per annulj mej traditionem investimus personaliter, in eadem curam animarum et reliquiarum custodias ibidem in animam tuam diligentius committentes, ac mandantes omnibus et singulis ejusdem ecclesie parochianis, quatenus tibi et nulli alteri de omnibus fructibus, redditibus, decimis, oblationibus, cæterisque quibuscunque obventionibus, ad vsum sacerdotalem inibi iure spectantibus, de cætero sub poena excommunicationis integrè satisfaciendo, respondeant, prout ibj observatum fuerat ab antiquo. In quarum collationis et inuestituræ testimonijum secretum nostrum præsentibus duximus appendendum. Datum in curia Episcopali Ripensi. Anno Dominj M^o D^o xxvii, feria 2^a post dominicam in passione.

Udenpaa er skrevet:

Super Huggom. Collatio Episcopi Iuari facta Dno Thome Kanuti.

Darentgegen ist diese Kirche vom König Christian als hertzog Jme verlenet vnd itzo von hertzog Johansen seinem Sohn, sein die Collationes verhanden ¹⁾.

Medens dette Dokument altsaa sikkert oplyser os om, naar Thomas Knudsen — han betegnes Dominus, var altsaa endnu ikke Magister, som han senere blev — kaldtes til Præst i Hygom, gjør det os derimod noget tvivlende med Hensyn til den almindelige Beretning om hans tidlige Forkastelse af de papistiske Lærdomme, da man ikke kan antage, at Biskop Iver Munk vilde have meddelt ham sin Kollats, naar han aabent havde sluttet sig til den Lære, der snart skulde omstyrte de gamle Bispestole. Vi kunne derfor i det højeste antage, at Thomas Knudsen i sit stille Sind har følt sig hendragen til den ny Læreform, og vel ogsaa givet den Vidnesbyrd, dog uden skarpt Brud med

¹⁾ Denne Paategning henhører til Aaret 1576 (den koldingske Afsked)

den gamle, hvilket først indtraadte, efterat han var kommen til Hygum. Derfor kan det imidlertid gjerne være rigtigt, hvad Rhode siger, at »ingen antog med større Glæde Lutheri rensede Lærdom, end denne grundærlige og lærde Mand«¹⁾. Det gik og maatte efter Sagens Natur gaa med de fleste saaledes, navnlig naar de ikke havde haft Lejlighed til selv at høre Reformatorenes Forkyndelse af den ny Oplysning, at de kun efter længere Overvejelse bestemte sig til det vigtige Skridt, hvorved de brød med Fortiden, medens det endnu laa dunkelt for dem, hvad Fremtiden vilde bringe.

Men 1528 foregik den store kirkelige Forandring i Nordslesvig, der saa at sige afgjorde Reformationen med ett Slag, og gjorde Stillingen let for dem, der alt i deres Hjærter havde givet Reformationen deres Bifald, medens den drev de Præster, som ikke vilde opgive de gamle Kirkeskikke og Lærdomme, ud af deres Embeder. Vi besidde endnu Hr. Thomas Knudsens egen Beretning om, hvorledes han tilligemed de andre Præster fra Haderslev Amt og Tørning Len blev udkaldt til Haderslev af Hertug Christian²⁾. Da de vare forsamlede, »blev os foregivet«, fortæller han selv, »at efterdi den almægtige Gud havde nu sendt os sit hellige Ord, at vi arme Syndere bekomme Syndsforladelse af Guds blotte Naade og Barmhjertighed for sin Søns Skyld ved Troen, og i saa Maade vil have os befriet af Pavens blinde Forføring og Vildfarelse, saa havde Hans Naade med sin Herre Faders Raad nu bekommet tvende lærde Mænd fra Tydskland, som i Haderslev skulde læse den hellige bibelske Skrift« og undervise Præsterne. Disse to Mænd vare Dr. Eberhard Weidensee og M. Johan Wandal; »og da blev givet Befaling«, siger Th. Knudsen videre, »at vi skulde besøge disse lærde Mænds Lektier, at vi selv først skulde lære den rette Lærdom uden menne-

¹⁾ Anf. Skr. S. 450.

²⁾ Trykt i Suplem. til Christian den Tredies Hist. S. 5—8.

skelig Beblandelse, førend vi lærte andre den«. Af denne historiske Beretning kan der vel ikke gjøres nogen bestemt Slutning angaaende Thomas Knudsens tidligere personlige Anskuelser; at han imidlertid villigt og gjerne sluttede sig til den ny Kirkeordning, er der ikke desto mindre tilstrækkelig Grund til at antage. Thi da der ved samme Lejlighed bestemtes, at der skulde indsættes Herredsprovster, som skulde have Opsyn med Præsternes Studering og Lærdom og idetheletaget med deres Forvaltning af det præstelige Embede, ligesom ogsaa med Kirkernes Formue, udvalgtes Th. Knudsen til Provst i Frøs og Kalsund Herreder. Dette Embede forestod han siden indtil 1542, da der atter skete en Forandring med den kirkelige Bestyrelse, og Herredsprovstierne i Tørning Len for en Tid opløstes. Forresten kunde man maaske lægge Mærke til, at medens de øvrige Provster hver kun fik ett Herred at bestyre, fik Thomas Knudsen to, hvilket synes at vise, at man ansaa hans Dygtighed for større end de andre Provsters. — Paa Mødet i Haderslev var der tilkjendegivet Præsterne, at de paany skulde tage Kollats hos Hertug Christian paa deres Embeder. Dette gjorde Thomas Knudsen da ogsaa, og vi have endnu Hertugens paa Plattydsk udstedte Kollats for ham, dateret Haderslev 23 Juli 1528. Heri forpligtedes han til at prædike »Guds rene Ord« for sin Menighed, idet der tillige tilsikredes ham al den Indkomst, Herlighed og øvrige Tilbehør, som fra gammel Tid havde ligget til Kaldet ¹⁾).

I nogle foreløbige Artikler, der 1528 udstedtes for Præsterne i Haderslev Amt og Tørning Len, fandtes ogsaa Opfordring til dem om at tage sig Ægtehustruer. Vilde de ikke gifte sig, skulde de anføre en gyldig Grund, hvorfor de afholdt sig derfra ²⁾. Ogsaa i denne Henseende fulgte Thomas Knudsen evangelisk Skik — og den 1 Marts

¹⁾ Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 9—10.

²⁾ Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 1.

1532 fødte hans Ægtehustru Anna ham hans førstefødte Søn, der formodentlig efter Moderens Fader blev kaldet Hans, og er den ovenfor omtalte hæderlig bekjendte Psalmedigter M. Hans Thomesen¹⁾. At Thomas Knudsen forøvrigt ogsaa paa anden Maade har lagt sit evangeliske Sindelag for Dagen, og at han har været en nidkær Provst og dygtig Lærer, kunne vi slutte af de Benaadninger, Christian III. baade som Hertug og som Konge gav ham. Saaledes forlenedes han 1534 paa Livstid med et Stykke Jord paa Hygum Mark, som tilhørte Kirken sammesteds; og da han havde forbedret Præstegaarden med flere Bygninger, blev der indrømmet ham, at naar han forflyttedes fra Kaldet eller døde, skulde han eller hans Arvinger have Ret til at forlange disse Bygninger indløste af Eftermanden²⁾. Den 11 Marts 1536 forlenede Kongen ham paa Livstid med den halve Del af Hygum Kirketiende »samt Straaet«³⁾.

Da M. Johan Wandal 1537 blev udnævnt til Superintendent i Ribe Stift, uagtet han ikke var det danske Sprog mægtig, var Thomas Knudsen en af de »gode Mænd«, hvis Hjælp han benyttede sig af til at udtyde sine tyske Foredrag for Menighederne og maaske for Præsterne med⁴⁾. Dette synes at afgive et saameget stærkere Vidnesbyrd om den Agtelse, man havde for Thom. Knudsen, da Hygum paa denne Tid ikke laa under Ribe Stift, og han altsaa paa Embedsvegne ikke havde noget at gjøre med Biskoppen i Ribe⁵⁾. Wandal døde 1541, men maaske Forbindelsen med denne forøvrigt dygtige og flittige Mand kan have givet Thomas Knudsen, skjønt han altid var en Mand ved de fyrretyve, Lyst og Mod til for en Tid at give Slip paa sit Præsteembede for selv at søge til Hovedkilden for den Oplysning, hvis nidkjære Forkynder han var bleven. Den

¹⁾ Zwergs haandskr. Forts. af Sjæll. Cleresi.

²⁾ Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 20.

³⁾ Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 28.

⁴⁾ Dan. Bibl. I, 178—79.

⁵⁾ Jfr. Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 7.

26 Oktober 1542 finde vi nemlig »D. Thomas de Hugom, Danus, præpositus Slesvicensis« indskreven i det vittenbergske Universitets Album¹⁾. Hvorlænge han blev her, kan ikke sikkert afgjøres; jeg antager et Aarstid; imidlertid benyttede han som det synes Opholdet til at erhverve sig den Magistergrad, med hvilken vi senere finde ham betegnet. Naar Th. Knudsen forøvrigt, som vi saa, kaldtes Provst i Slesvig, er det mindre nøjagtigt, da efter hans egen Beretning Herredsprovstierne vare afskaffede, kort før han begav sig udenlands (nemlig umiddelbart efter Landdagen i Rendsborg den 9 Avgust 1542). Det er endogsaa rimeligt, at hans Udenlandsrejse netop staar i Forbindelse med hans Fritagelse fra det Provsteembede, han nu i 14 Aar havde forvaltet. Om han senere, da Tørning Len fra 1543 atter forenedes med Ribe Stift, paany overtog Provsteembedet, kan jeg ikke sikkert oplyse.

Kort efter sin Hjemkomst fra Vittenberg blev M. Thomas Knudsen Kannik i Ribe. Han forekommer, saavidt vides, første Gang i denne Egenskab 28 Nov. 1544²⁾. Som Kannik var han 1548 Forstander for Ribe Skolegaard (Puggaard), og forlenede som saadan Klavs Sehested, Hovedsmand paa Riberhus, med alt det Gods i Madum Sogn, som laa til Ribe Skole³⁾. Fra denne Tid af og formodentlig alt tidligere havde M. Thomas Knudsen sin Bolig i Ribe, hvor han forekommer blandt de stadigt nærværende Kanniker⁴⁾, ja endog 1558 var Kirkeværge ved Domkirken⁵⁾. Ikke desto mindre vedblev han at besørge sit Præsteembede i Hygum som før, idetmindste nævnes han 1548 som Præster. I en Bog, som Ripenseren Hans Madsen Høine ud-

¹⁾ Ny kirkehist. Saml. I, 467.

²⁾ P. Adler, Bidrag til en Skildring af Byen Ribe, 2det Hefte (Progr. 1844) S. 48. Jfr. Ny kirkehist. Saml. I, 405.

³⁾ Thorup, Blandede Efterretn. ang. Ribe Cathedralskole, 3die Forts. (Progr. 1826) S. 11—14.

⁴⁾ Supplem. til Chr. III.s Hist. S. 76. 77.

⁵⁾ Medd. af Overlærer Kinch.

gav 1554¹⁾, findes der (i Universitetsbibliothekets Exemplar) skrevet med Forfatterens Haand paa Foden af Titelbladet: »D. magistro Thomæ de Hugom fratri suo charissimo«, hvilket altsaa viser, at Thom. Knudsen dengang var Præst i Hygum. Det sikreste Vidnesbyrd indeholder dog Sønnens ovenfor omtalte Ytring om, at Faderen endnu 1569 prædikede i Hygum. Det kan altsaa neppe engang antages, at han har ladet Embedet besørge af en Kapellan, hvilket de andre Kanniker, som havde Præbendekald, gjerne plejede at gjøre. Da Hygum desuden ikke ligger langt fra Ribe, lod det sig vel gjøre at besørge Kapitelsbestillingen og Præsteembedet paa samme Tid. Den Residens, M. Thomas Knudsen havde som Kannik i Ribe, fandtes ved hans Død i en meget forfalden Tilstand, saa M. Anders Vedel, der fik den efter ham, maatte ansøge om Tilladelse til at bortsælge nogle Boder, der laa til den, for at faa Midler til Residensens Istandsættelse²⁾. Det Præbende, Th. Knudsen ved sin Død havde, gav en aarlig Indtægt af omtrent 140 Daler³⁾, ved hvilken Sum dog den større Værdi, Pengene paa den Tid havde, maa tages i Betragtning.

1557 havde M. Thom. Knudsen den Glæde at se sin ældste Søn, M. Hans Thomesen, som Rektor i Ribe, til hvilket Embede han var kaldet af Stiftets daværende Superintendent, M. Hans Tavsén. Da det hørte til Skolemesterbestillingen at forestaa Kirkesangen i Domkirken og at undervise Ungdommen i Psalmesang, fik M. Hans Thomesen her den første Anledning til at henvende sin Opmærksom-

¹⁾ Oratio funebris in memoriam M. Christierni Morsiani. Witteb.

²⁾ Wegener, Hist. Efterr. om A. S. Vedel, 2 Udg. S. 266, Not. 14.

³⁾ I en Fortegnelse (i Konsist. Arkiv.) over Universitetets Indtægt af Naadensaar af Ribe Kapitel efter Kanniker, hensovede 1581, anføres:

Mester Tomas Knudtzens halffue rente

Aff Canickedom . . . j lest xj ørt.

Aff Smør ij sjerding ij pd.

Aff Balgompræbende . viij ørt.

Aff Canickhusz iij tē salt for v ʒ.

Summa hujus lxx daler iij ʒ.

hed paa Psalmesangens slette Tilstand i de danske Kirker, thi »der fattedes ikke alleneste Noder til mange Psalmer, men ogsaa mange skønne Psalmer, som Lutheri sidste tyske Psalmebog indeholdt«, hvorfor han begyndte at gjøre Udkastet til den almindelige danske Psalmebog, der senere udkom 1569, og som vil forplante sin Forfatters Navn til de sildigste Slægter. Ved dette Arbejde benyttede M. Hans Thomesen sin Faders erfarne Raad, og vi kunne tænke os Fader og Søn manges Aftenstund samtalende om den danske Psalmesang og læggende Raad til dens Forbedring. Da det senere blev Alvor med Udgivelsen af den ny Psalmebog, meddelte M. Thomas Knudsen tvende Psalmer til den, den ene af dem maa vi her meddele, da den giver os et smukt Billede af den gamle Herrens Tjener, der skjønt Haaret var graaet og Kræfterne havde taget af, dog ikke havde mistet Tilliden til den Gud, som havde været hans Klippe og Hjælp fra Ungdommens Dage af.

En Bøn for gamle Folk.

Herre, jeg er nu gammel og graa,	Forkast mig ikke, o Herre kjær,
Stor Svaghed vil mig betage,	For min Alderdoms Lyde,
Alderdom er mig kommen paa	Forlad mig ikke, men hos mig vær,
Med Sorrig og Døvelsens Dage.	Din Godhed lad mig nyde;
Mit Legems Styrke og Sjælens Kraft	Min Tilflugt lad mig have til dig,
I mig formindskes Dag og Nat,	Saa vil jeg prise dig eviglig,
Det vil jeg for dig klage.	Og i din Hjælp mig fryde.

Herre, du est min Klippe, mit Slot,	Min Tro og Trøst, mit Haab og Bøn,
Din Hjælp monne jeg til lide,	O Herre, vilt du formere,
Du haver bevist mig meget godt	Et frit Mod og Taalmodighed skøn
Alt fra min Ungdoms Tide:	Giv, og mit Legem regere:
Du drogst mig af min Moders Liv.	At jeg i din Frygt vandrer saa,
O Herre din Trøst du mig nu giv,	At jeg det evige Liv kan faa,
Forlæs mig fra al Kvide.	Naar jeg dette skal undvære.

Den anden Psalme, som er forbunden med denne, handler om »den kristelige Kirkes Alderdom« og giver paa sin Maade en Tidsskildring, der just ikke falder i de lyse Farver. Grundtvig har i sit Sangværk for den danske Kirke (I, Nr. 105) givet en Omarbejdelse af denne Psalme.

— Det er derimod urigtigt, naar undertiden Psalmen: »O Gud Fader din Skat saa skjøn«, tillægges M. Thomas Knudsen¹⁾, da den er af hans Søn.

I Aaret 1561 havde M. Hans Thomesen forladt Ribe, og var bleven Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Københavns og «øverste Provst» i Sjællands Stift. Var dette end et Savn for Faderen, erstattedes det dog derved, at andre af hans Sønner kom til at virke i hans Nærhed. I det hele havde han 12 Børn, af disse kjende vi endnu følgende: Knud Thomesen (en Epistel, som M. Hans Thomesen tilskrev denne angaaende den ulykkelige M. Justus Jonas's Henrettelse 1567, fandtes i Københavns Univ.-Bibl. før Branden 1728). Peder Thomesen blev Faderens Kapellan med Succession i Hygum, men døde allerede 16 Juli 1581²⁾. Niels Thomesen finde vi 1554 indskreven i Univ.-Matriklen i Vittenberg; 1571 blev han ordineret til Præst hos Fru Rigborg (Tegenhus) til Fobislet³⁾. En femte Søn var den »Paulus Thomas Ripensis Hugom, Danus«, der S. Jørgens Dag 1569 blev inskriberet ved Universitetet i Leipzig, efterat han i Marts s. Å. havde taget Magistergraden i Vittenberg⁴⁾. Endelig var M. Lavrits Thomesen (Riber), Sognepræst i Kolding til 1586, upaatvivlelig ogsaa en Søn af Th. Knudsen. I Aaret 1569 var der Udsigt til, at M. Hans Thomesen skulde være bleven Biskop i Ribe, idetmindste skal Kongen have ønsket ham⁵⁾, men da den i Kirkeordinansen foreskrevne Valgmaade endnu bestod paa denne Tid, blev Lektoren ved Ribe Domkirke, M. Hans Laugesen, da det kom til Stykket, foretrukken af

¹⁾ Nyerup og Rahbek, Bidrag til den danske Digtekunsts Hist. I, 213. Frost, Efterretn. om Ribe Domkirke, S. 23, Not.

²⁾ Notitsen om denne og den ovennævnte Knud Th. findes i Zwergs haandskr. Forts. af Sjæll. Cleresi (u. M. Hans Thomesen).

³⁾ Ny kirkehist. Saml. I, 471. Hegelunds Calend.

⁴⁾ Efter Prof. T. A. Beckers Udskrift af den leipzigske Univ. Matr. og Mag. til den danske Adels Hist. S. 154.

⁵⁾ I Ped. Hegelunds Calend. findes flg. Notits under 3 Avg. 1569: „Literis Hafnia d. 7 Aug. perscriptis ad M. Thomam significatum est, regia voluntate designatum esse M. Johannem Thomam“.

Valgmændene, og den gamle Thomas Knudsen opnaaede saaledes ikke den Glæde at se sin Søn som Biskop. Derimod oplevede han den sørgelige Dag, da han fik Budskabet om Sønnens Død (1573), og da han i sin Alderdom ogsaa maatte følge flere af sine andre voxne Børn til Graven, kunde hans Dage, som blev mange, vistnok ofte falde tunge for ham, saa han havde Grund nok til tit at bede den Bøn for gamle Folk, som han selv havde forfattet og som i hundrede Aar og derover har været til Trøst for mangen gammel Sjæl, der havde sagt Farvel til den jordiske Glæde for allene at helde sit Hoved til Evighedens Haab.

Den gamle Thomas Knudsens Bekymringer og hans Standhaftighed i, som Job, at bære Sorgen, har den i sin Tid berømte latinske Digter Johannes Amerinus skildret i følgende Vers ¹⁾:

M. Thomæ Chanutio, Canonico Ripensi.

Si Deus hunc erga maiorem nutrit amorem,

Mole ærumnarum quem grauiore premit:

Quis te dilectum Domino dubitabit, et illo

Ex numero, tecta quæts ratione fauet?

Et licet à teneris multum te corripit annis,

Adijcit et canis iam mala plura tuis:

Attamen infracta toleras sic omnia mente,

Vt sacer æumnas Job tulit antè suas.

Huic igitur pia quos peperit patientia fructus,

Non deerunt vitæ, tu modò fide, tuæ.

Eximie quamuis per tristia funera prolis,

Concidit heu senij lux columenque tui.

Viuit et æternum regnat tamen, vnde leuamen,

Auxiliumque tibi profluet omne, Deus.

D. 5 Jan. 1581 døde »den ærværdige Olding« M. Thomas Knudsen, 77 Aar gammel. Skrifter har han ikke efterladt sig.

¹⁾ Jo. Amerini Carmina, Wittebergæ 1576, fol. D. ii.

Hans haandskrevne Beretning om Reformationen i Haderslev Amt og Tørring Len er omtalt foran, endnu synes han at have efterladt nogle andre historiske Optegnelser, som Rhode har benyttet enkelte Steder i sin Beskrivelse af Haderslev Amt¹). — Som en Mærkelighed kan endnu tilføjes, at Th. Knudsen ejede det eneste Exemplar, man ved af sige, af Dr. Ped. Palladius's Visitatsbog; efter hans Død forærede hans Arvinger det til Lektor Peder Hegelund i Ribe, senere kom det i Langebeks Eje; men synes nu ikke mere at være til, uden i en ufuldkommen Afskrift, der tidligere er aftrykt i dette Tidsskrift²).
